

Menigte of gemeenschap

Preek over Marcus 3:35

Te lezen: Marcus 3:20-35
Datum: 6 februari 2011

In de geschiedenis die we uit Marcus 3 lezen wemelt het van mensen die zich om Jezus verdringen. Mensen met groepsbelangen: Allereerst de broers van Jezus en zijn moeder. Familie van Jezus met hun familiebelangen. Ze zagen het mis gaan met Jezus. Hij was zo druk met mensen dat Hij zelfs geen tijd had om rustig te eten. Als je als familie zoiets constateert, moet je ingrijpen. Daar ben je familie voor! Ze gingen met elkaar naar de plek waar Jezus zich ophield om Hem te redden uit de handen van mensen. In de tweede plaats zijn er de Schriftgeleerden, helemaal uit Jeruzalem overgekomen om met Jezus in debat te gaan. Ook zij hadden hun groepsbelangen. Schriftgeleerden: de hoeders van de joodse identiteit. Zij wisten alles van de wetten van Mozes en van de regels die geleerden erbij hadden bedacht om ervoor te zorgen dat die wetten precies zouden worden nageleefd. Net als de familie zagen ook zij het met Jezus helemaal misgaan. Wat Jezus zei en deed was volstrekt buiten de godsdienstige orde. En daar stonden ze voor! Zij waren tot de conclusie gekomen dat Hij door de duivel bezeten was. In de derde plaats is er rondom Jezus 'de menigte', zoals die door Marcus genoemd wordt. Dat is een anonieme massa van meelopers. Ze duiken in het evangelie overal op waar Jezus is. Anders dan bij de familie en de Schriftgeleerden zijn hier geen groepsbelangen in het spel. De menigte bestaat uit individuen, met ieder zijn eigen fascinatie over Jezus, zijn eigen stille hoop op Jezus, zijn eigen nieuwsgierigheid wie deze Jezus eigenlijk is.

Mensen rondom Jezus. Hoe zit dat nu? We zijn ondertussen 2000 jaar verder. Nou ja: verder? Ik wil met u kijken of er ook in onze tijd iets te zien valt van wat zich in Marcus 3 rondom Jezus afspeelde. Is er ook nu zoiets als een 'familie van Jezus', en 'de Schriftgeleerden', een ieder met eigen groepsbelangen? Is er ook anno 2011 zoiets als 'de menigte rond Jezus'?

U bent vanmorgen naar deze dienst gekomen. Maar u had ook een tocht langs andere kerkdiensten en samenkomsten kunnen maken. U had kunnen binnenlopen in een traditionele kerk met stemmig geklede kerkgangers die onder orgelbegeleiding psalmen op hele noten zingen. En een dominee die in een preek van meer dan een half uur erop hamert dat we allemaal van geboorte af verloren zondaars zijn. Een kerk vol mensen rondom Jezus die er heilig van overtuigd zijn dat het zó hoort te zijn en dat dit de waarheid is. Na afloop heb je het gevoel op bezoek te zijn geweest bij familie van Jezus, waarvan sommigen ook Schriftgeleerden zijn.

U had ook terecht kunnen komen in een samenkomst waarin mensen in tongen beginnen te spreken, waarin mensen worden uitgenodigd om naar voren te komen voor genezing van ziekte. Een samenkomst, waar iemand u na afloop de vraag stelt 'of u de volheid van de Geest ook ontvangen hebt'? Ik weet niet hoe u zich in dergelijke situaties voelt. Ik voel me dan een beetje belaagd door een groep christenen die met elkaar iets hebben wat ik naar hun mening eigenlijk óók zou moeten hebben. Ik ben een kind van God en dat is heel mooi. Maar zij zijn intimi van Jezus, geestelijke familie van Jezus pur sang. Ook baptisten kunnen een groep met groepsbelangen zijn: doop!

Mensen rondom Jezus nu. Er is nog altijd familie van Jezus. En nu nog meer dan toen. Er zijn nog altijd Schriftgeleerden en die van nu hebben een Jezuspartij

gevormd. En dan nog altijd 'de menigte', de anonieme massa van mensen die daar zijn waar iets bijzonders van Jezus te beleven valt. Ze komen. En ze gaan. Maar ze zijn er altijd weer. Nu hier. Dan weer daar. De tienduizenden in het Gelredome tijdens de jaarlijkse EO-jongerendag. De duizenden op de Pinksterconferentie van de Stichting Opwekking. Of op het Flevofestival. Honderden van gemeente naar gemeente. Ze komen. En ze gaan. En ze zijn er altijd weer. Geboeid door Jezus. Gefascineerd door beleving, genezing, vervulling.

Familie van Jezus. In Marcus 3 zijn dat Jezus' broers, die met Hem zijn opgegroeid. En zijn moeder die altijd voor Hem heeft gezorgd. Wie weet beter wat goed is voor Jezus dan zijn eigen familie? Niemand!, zullen ze zelf zeggen. En daarom grijpen ze in als het naar hun mening met Jezus mis dreigt te gaan. Familie van Jezus. Ik wil er met respect over spreken. Het is een groot voorrecht als je in het ouderlijk huis met Jezus bent opgegroeid. Als Jezus er in je kinderjaren thuis altijd was: In de gebeden die je ouders je leerden bidden. In de kinderbijbel die dagelijks openging. Als baptist durf ik te zeggen: je mag dankbaar zijn voor je kinderdoop, als je ouders zich aan de doopbelofte hebben gehouden en je in geloof hebben opgevoed. Je mag er dankbaar voor zijn als je bent opgegroeid in een sfeer waarin Jezus er bijna vanzelfsprekend altijd was: op de zondagsschool, op de bijbelstudie van de jeugd. Maar er is één probleem met familie van Jezus. Ze weten alles zo goed en te precies. En zij proberen in te grijpen als het naar hun mening mis dreigt te gaan. En voor het debat hierover roepen ze de hulp van Schriftgeleerden in. Dat is het vervelende voor mensen die zich zo'n beetje familie rondom Jezus voelen: Jezus gaat vaak andere wegen dan die van de familietraditie en zelfs af en toe die van de orthodoxie! Wat kan dat een spanning in de Jezusfamilie geven! Als een man of vrouw die als kind gedoopt is te kennen geeft dat Jezus van hem/haar vraagt zich op belijdenis van geloof te laten dopen. Maar dat kan toch helemaal niet! Als in de kerk het orgel zwijgt en een combo de samenzang begeleidt. In een discussie over zusters als lid van de raad. Als gescheiden mensen verzoeken om een gemeentelijke trouwdienst, omdat - zoals ze het zeggen - 'Jezus hen aan elkaar gegeven heeft'. Mensen rondom Jezus: familie, Schriftgeleerden, de 'menigte'. Maar voor welke mensen kiest Jezus zelf? Wie kiest Jezus als gemeenschap om zich heen? Om samen alles van het leven mee te delen. Om samen mee op te trekken naar het Koninkrijk van God. Jezus kiest niet voor één van de drie groepen. Hij kiest niet voor de familie. Die weet te goed wat goed voor Hem is. En kan Hem niet volgen als Hij als Zoon van God en Messias andere wegen gaat dan familiewegen. Hij kiest uitgesproken tegen de Schriftgeleerden. Die hebben zo zeer hun eigen gedachten over God dat ze Hem niet konden herkennen als de beloofde Messias. Jezus kiest ook niet voor de 'menigte', op zich genomen. De menigte is een anonieme massa, zonder gezicht. Een gemeenschap heeft naam en gezicht. Jezus kiest niet voor de menigte. Maar heel opvallend in de geschiedenis uit Marcus 3 zoekt Jezus wel uitgerekend binnen de menigte mensen om een gemeenschap rondom Hem te gaan vormen.

De beslissende gebeurtenis van Jezus' keus voor een gemeenschap van mensen rondom Hem, vindt aan het eind van die geschiedenis plaats in een huis, waar Jezus zit, opgepakt met 'de menigte'. Dan lezen we in vers 31:

'Intussen waren zijn moeder en zijn broers aangekomen. Ze stuurden iemand naar binnen om Hem te halen. Zelf bleven ze buiten wachten'.

Hier moet je tussen de regels doorlezen. Binnen was Jezus bezig met gemeenschapsvorming rond zijn persoon en werk. En de familie bleef buiten staan. En probeerde Hem naar buiten te halen. Uit zijn werk als Messias, naar hen toe. En dan lezen we in vers 31-35:

‘Er zat een groot aantal mensen om Hem heen - dat is ‘de menigte’ waarmee het verhaal in vers 20 begint - en die zeiden tegen Hem: “Uw moeder en uw broers staan buiten en zoeken U”. Hij antwoordde: “Wie zijn mijn moeder en mijn broers?” Hij keek de mensen aan die in een kring om Hem heen zaten en zei: “Jullie zijn mijn moeder en mijn broers”. Want iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zuster en moeder’.

Jezus zoekt een gemeenschap van mensen om zich, om samen mee door het leven te trekken op weg naar het Koninkrijk van God. Dat moet een gemeenschap zijn die zo nieuw is als de samenleving in het Koninkrijk van God nieuw zal zijn. Jezus stelt daarvoor heel nieuwe criteria. Zo nieuw dat ze schokkend klinken in onze oren:

‘Wie zijn mijn moeder en mijn broers?’

Foei Jezus, die staan buiten!

‘Jullie zijn mijn moeder en mijn broers. Want iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zuster en moeder’.

Die uitnodiging tot gemeenschapsvorming wordt gedaan aan ‘de menigte’, aan die anonieme massa van mensen die geboeid, gefascineerd zijn door Jezus, die overal zijn waar iets te beleven valt van Jezus, om dan weer snel in de menigte te verdwijnen, naamloos, zonder gezicht. De menigte. Het heeft soms de suggestie van gemeenschap. Als je met honderden, duizenden samen ergens in een stadion of op een conferentie de lof van God zingt. De menigte. Zij geeft daarna weer de veiligheid van de anonimiteit en de rust en het gemak van de vrijblijvendheid.

Als u, als jij je in dit portret herkent: Jezus daagt je uit om je naam te zeggen en je gezicht te laten zien. Laat je door Jezus uitnodigen tot de echte gemeenschap met Hem, en allen die zo bij Hem horen. Doe waarvan je weet dat God het van je vraagt.

‘Want iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zuster en moeder’.

Amen.

GEBED

Heer God en Vader,

Wij zongen 'Maak ons één' en wij hebben het gezongen als een gebed. Heer Jezus schenk ons die eenheid die U met God Uw Vader hebt. Neem ons op in die band van eeuwig liefde en trouw.

Heer wij belijden dat wij verdeelde mensen zijn. Allereerst dat we in onszelf verdeelde mensen zijn. U kent ons hart. Onze daden vormen vaak niet een eenheid met onze woorden. Wat we vanmorgen van u zingen en zeggen vinden familie en collega's en klasgenoten morgen niet terug in ons doen en laten.

Heer we belijden het u dat we moeite hebben met eenheid. We zijn verdeelde mensen. Individuen, in onszelf verloren enkelingen die de handen vol hebben aan eigen leven.

Heer kom ons in deze dienst tegemoet met uw liefde en genade. Verlos ons uit de verlorenheid in eigen verdriet, onmacht, wanhoop en schuld. Doe ons opleven in gemeenschap met u en tot gemeenschap met elkaar.

Heer genees ons van de verdeeldheid, de breuk in ons leven, tussen woorden en daden, tussen geloof en dagelijks leven. Maak ons innerlijk één.

Amen.